DÉ SCHOOL VOOR VWO | HAVO | MAVO | ISK | VMBO

BELEID HOOGBEGAAFDHEID

RGO Middelharnis

Inhoudsopgave

Algemeen	3
Passend onderwijs	4
Doelgroep en terminologie	5
Specifieke doelgroepen	6
Visie en doelstellingen	8
Signalering en diagnostiek	11
Op basis van diagnostiek	12
Vervroegde doorstroming	13
Vakken afronden op hoger niveau	14
Begeleiding HB-coördinatoren	15

versiebeheer / besluitvorming

Opstellers: C. Derksen		
concept	Vaststelling MT	12 april 2022
def	Instemming van GMR	24 mei 2022

Algemeen

In het algemeen kunnen we stellen dat hoogbegaafdheid een combinatie is van een uitzonderlijke intelligentie, creativiteit en gedrevenheid. Daarnaast behoren perfectionisme, een sterk rechtvaardigheidsgevoel, hypersensitiviteit en een kritische instelling vaak tot de eigenheid van een hoogbegaafde. (Hoog)begaafde kinderen denken op een andere manier en zijn in hun geestelijke ontwikkeling verder dan leeftijdsgenoten. Omgevingsfactoren (zoals leerhouding in het gezin, gezinsklimaat, kwaliteit van de instructie, klassenklimaat, ingrijpende gebeurtenissen) en niet cognitieve persoonlijkheidskenmerken (zoals omgang met stress, prestatiemotivatie werk- /leerstrategieën, faalangst, locus of control) hebben invloed op het tot uiting komen van de hoogbegaafdheid (Heller, 2005).

1.1 Signaleren

Op een school is gemiddeld 2 tot 3 % hoogbegaafd. Iedere docent heeft er dus mee te maken. In de praktijk blijkt een deel van de (hoog)begaafde leerlingen echter niet als zodanig herkend te worden, bijvoorbeeld omdat omgevingsfactoren of persoonlijkheidskenmerken het beeld vertekenen en schoolse prestaties niet voldoen aan de verwachtingen. Wanneer (hoog)begaafdheid niet (op tijd) wordt gesignaleerd, kan dit leiden tot gedragsproblemen, onderpresteren en uiteindelijk uitval.

1.2 Ononderbroken ontwikkeling en preventie

Elke reguliere school biedt binnen de basisondersteuning rijk onderwijs. Proactief beleid voor (hoog)begaafde leerlingen start met een juiste signalering en kan vervolgens verder tot stand komen door een combinatie van differentiëren, compacten en verrijken, versnellen en het aanbieden van een plusklas op school.

1.3 Binnen de RGO

Binnen de RGO zijn er drie HB-coördinatoren aangewezen. Zij krijgen de lijst met hoogbegaafden aangeleverd vanuit de zorg en door oplettende collega's. De coördinatoren gaan van daaruit kijken wat er nodig is voor die leerlingen. In 2021-2022 is hiermee gestart. Gedurende het jaar wordt de werkwijze geëvalueerd en wellicht aangepast voor schooljaar 2022-2023.

Passend onderwijs

Doel van de Wet Passend Onderwijs (2012) is dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zo passend mogelijk onderwijs wordt gerealiseerd. Passend onderwijs gaat over alle leerlingen met een ondersteunings– of ontwikkelvraag en dat zijn niet alleen leerlingen met een beperking of een leerprobleem, maar ook leerlingen met een ondersteuningsvraag die voortkomt uit hun (hoog)begaafdheid.

2.1 Vraaggestuurd aanbod

Indien er sprake is van handelingsverlegenheid bij docenten (en ouders) in het tegemoet komen aan de behoeften van hun (hoog)begaafde leerlingen, kan via het samenwerkingsverband een beroep gedaan worden op bestaande expertise waarbij een verbinding gemaakt kan worden met de jeugdhulp. Gedacht kan worden aan vragen over

- onderwijs en begeleiding van ‘dubbel bijzondere’ leerlingen (meer- en hoogbegaafde leerlingen met kenmerken van leer- en/of gedragsproblemen);
- het creëren van een doorgaande lijn van PO naar VO;
- het aanbieden van compacten, verrijken of versnellen (waar mogelijk);
- deskundigheidsbevordering op het gebied van (hoog)begaafdheid.

Doelgroep en terminologie

De scholen behorend bij het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs op Goeree Overflakkee en het Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs op Goeree Overflakkee zijn gekomen tot de volgende werkdefinities met betrekking tot de doelgroep:

Kenmerk	Toelichting
Sterk potentieel	(Hoog)begaafde leerlingen beschikken over een in aanleg aanwezig potentieel om tot uitzonderlijke prestaties te komen, behorend bij de beste 10%, op één of meerdere begaafdheidsgebieden
Dynamisch	De ontwikkeling van talent is een langdurig en dynamisch proces. Zowel persoonlijkheidseigenschappen als de interactie met de omgeving zijn mede bepalend voor de mate waarin het aanwezige potentieel tot zijn recht komt (Mönks, Heller en Gagné)
Creatief denkvermogen	Een (hoog)begaafde leerling beschikt over een hoge intelligentie in combinatie met een creatief denkvermogen (Renzulli, Mönks, Sternberg)
Intrinsieke motivatie	Daarnaast is er sprake van een intrinsieke motivatie (doorzettingsvermogen) om een taak te volbrengen wat zich onder andere uit in een sterke gedrevenheid wanneer iets hun interesse heeft (Renzulli, Mönks)
Domein-specifiek	(Hoog)begaafdheid is domeinspecifiek (Gardner, Heller en Gagné)
Meer-dimensioneel	(Hoog)begaafdheid is geen eendimensionaal begrip dat is uit te drukken in een criterium als een IQ "score" > 130. Een hoge score is wel een sterke indicatie van een hoge intelligentie, maar een lagere score sluit dit niet uit. (Hoog)begaafdheid omvat in ieder geval meer dan een hoge intelligentie en intelligentie omvat meer dan een IQ test meet (Gardner, Sternberg)
Kenmerken begaafdheid	Op een gemiddelde populatie heeft 10% van de leerlingen kenmerken die kunnen duiden op (hoog)begaafdheid (Mönks, 1995), waaronder indicaties die duiden op een hoge intelligentie
Zijnskenmerken	De kenmerken die het zijn van een begaafd kind bepalen, zijn: de lat automatisch hoog leggen, kritische instelling, groot rechtvaardigheidsgevoel en gevoeligheid (Kieboom, 2016).

Specifieke doelgroepen

Het onderwijs dient afgestemd te zijn op alle (hoog)begaafde leerlingen. Deze afstemming gebeurt een groot deel vanuit de basisondersteuning. Naast de basisondersteuning kunnen er extra middelen door de school worden ingezet in de extra ondersteuning van de (hoog)begaafde leerling op school. We zien binnen de doelgroep van de (hoog)begaafde leerlingen een aantal specifieke doelgroepen die extra aandacht vragen. Deze doelgroepen hebben specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.

4.1 Leerlingen die onderpresteren

Onderpresteerders zijn leerlingen van wie we op grond van hun capaciteiten verwachten dat ze hoge prestaties kunnen behalen maar bij wie dit in de praktijk niet het geval is. Onderpresteren is een signaal dat deze ontwikkelingsgang geblokkeerd is of op z'n minst onder druk staat. Om ook tegemoet te komen aan de onderwijsbehoefte van deze leerling moeten prestaties niet de belangrijkste voorwaarden vormen voor aanpassingen in de begeleiding van de leerlingen. Hierover kunt u meer vinden onder het kopje signalering.

4.2 Dubbel bijzondere leerlingen

Begaafde leerlingen met een leer- of ontwikkelingsstoornis noemen we twice-exceptionals of dubbel bijzondere leerlingen.

Dubbel bijzondere leerlingen kunnen in drie subgroepen onderscheiden worden.

1. Er zijn leerlingen waarbij de begaafdheid de stoornis maskeert. In hun gedrag worden vooral kenmerken van begaafdheid herkend. De schoolse prestaties echter blijven achter bij de verwachting die de omgeving van hen heeft op grond van de herkende begaafdheidskenmerken. Maar omdat de prestaties vaak nog op of rond het groepsgemiddelde liggen worden de problemen vaak toegeschreven aan een gebrek aan uitdaging. Daardoor worden deze leerlingen ten onrechte vaak aangezien voor onderpresterende leerlingen.
2. Er zijn leerlingen waarbij de stoornis de begaafdheid maskeert. Bij deze leerlingen levert de stoornis zoveel belemmeringen op dat niet herkend wordt dat de leerling ook begaafd is en een hoog ontwikkelingspotentieel heeft. De leer- en/of gedragsproblemen zijn zo groot dat binnen het domein van de stoornis deze niet door de begaafdheid gecompenseerd kunnen worden. In het gedrag van deze leerling treedt de stoornis daardoor op de voorgrond. Juist dit gedrag maakt dat we de leerling 'in beeld krijgen', zij het niet geheel en al om de juiste reden.
3. Er zijn leerlingen waarbij de begaafdheid en stoornis elkaar maskeren. Dat zijn de begaafde leerlingen met een leer- of ontwikkelingsstoornis waarbij begaafdheid en de stoornis elkaar als het ware opheffen en de leerling een 'gemiddelde' leerling lijkt te zijn. Dit zijn leerlingen die veelal buiten ons blikveld blijven. Als deze leerling al gezien wordt, dan is dat zelden om zijn schoolprestaties maar ofwel vanwege zijn creatief probleem oplossend vermogen in de buitenschoolse context en in informele leersituaties ofwel vanwege gedragsproblemen die ontstaan omdat de juiste begeleiding uitblijft. Het ontbreken van passend interventies op school en thuis heeft grote gevolgen voor de ontwikkeling.

4.3 Leerlingen met matig ontwikkelde executieve functies

De hersenontwikkeling van een (hoog)begaafde leerling verloopt sneller dan gemiddeld en de hersencellen maken meer verbindingen. Men pakt alles aan vanuit het denken. Hierin vindt met de oorzaak die ten grondslag ligt aan het moeilijk kunnen uitvoeren van automatische handelingen, traag werken en een hoge afleidbaarheid. Daarnaast kan de hoogbegaafde leerling grote moeite hebben met plannen, organiseren, doelgericht gedrag of taakinitiatie, maar ook met emotieregulatie, impulscontrole en flexibiliteit. Deze begrippen worden geduid als executieve functies. We onderscheiden daarbij de volgende vaardigheden:

- **Respons- inhibitie**
  Het vermogen om na te denken voor je iets doet – als je kind er in slaagt de neiging te weerstaan om meteen iets te zeggen of te doen, heeft het de tijd om een oordeel te vormen over een situatie en de invloed daarvan op zijn of haar gedrag.
- **Werkgeheugen**
  De vaardigheid om informatie in het geheugen te houden bij het uitvoeren van complexe taken. Daarbij gaat het er om eerder geleerde vaardigheden of ervaringen toe te passen in een actuele of toekomstige situatie.
- **Emotieregulatie**
  Het vermogen om emoties te reguleren om doelen te realiseren, taken te voltooien of gedrag te controleren.
- **Volgehouden aandacht**
  De vaardigheid om aandacht te blijven schenken aan een situatie of taak, ondanks afleiding, vermoeidheid of verveling.
- **Taakinitiatie**
  Het vermogen om zonder te dralen aan een taak te beginnen, op tijd en op een efficiënte wijze.
- **Planning en prioritering**
  De vaardigheid om een plan te maken om een doel te bereiken of een taak te voltooien. Het gaat er dan ook om of een kind in staat is om beslissingen te nemen over wat belangrijk is en wat niet of minder belangrijk is.
- **Organisatie**
  Het vermogen om systemen te ontwikkelen om overzicht te houden en hoe je materiaal en informatie kunt verzamelen om op de hoogte te blijven.
- **Time-management**
  De vaardigheid om in te schatten hoeveel tijd je hebt, hoe je tijd kunt verdelen en hoe je een deadline moet halen.
- **Doelgericht gedrag**
  Het vermogen om een doel te formuleren, deze te realiseren zonder afgeleid of afgeschrikt te worden.
- **Flexibiliteit**
  Het vermogen om plannen te herzien als zich belemmeringen of tegenslagen voordoen.
- **Metacognitie**
  Zelfmonitoring en zelfevaluatie.

Visie en doelstellingen

Alle leerlingen hebben recht op een zo passend mogelijke plek in het onderwijs. Een plek waar de leerlingen zich veilig voelen en waar hun talenten tot ontwikkeling kunnen komen. Daartoe dient het onderwijs aan te sluiten bij de cognitieve vermogens en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Ook (hoog)begaafde leerlingen, met mogelijk extra ondersteuningsbehoeften, hebben recht op een dergelijke stimulerende leeromgeving. Scholen, schoolbesturen, docenten, samenwerkingsverband, gemeente en ouders dragen ieder hun eigen verantwoordelijkheid bij het voldoen aan de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen. Integraal werken, met elkaar delen en leren van elkaar, zijn kernzaken die bijdragen aan het ontwikkelen van een ononderbroken leerproces. Hierbij wordt gedacht vanuit inclusiviteit: het kind wordt zoveel als mogelijk binnen de school begeleid en krijgt geen geïsoleerde plek. Veel waarde wordt gehecht aan de inbreng van ouders en leerlingen. Activiteiten en interventies zijn gebaseerd op de drie pijlers: begeleiding van de leerling, coaching van de leerkracht/docent en partnerschap met ouders.

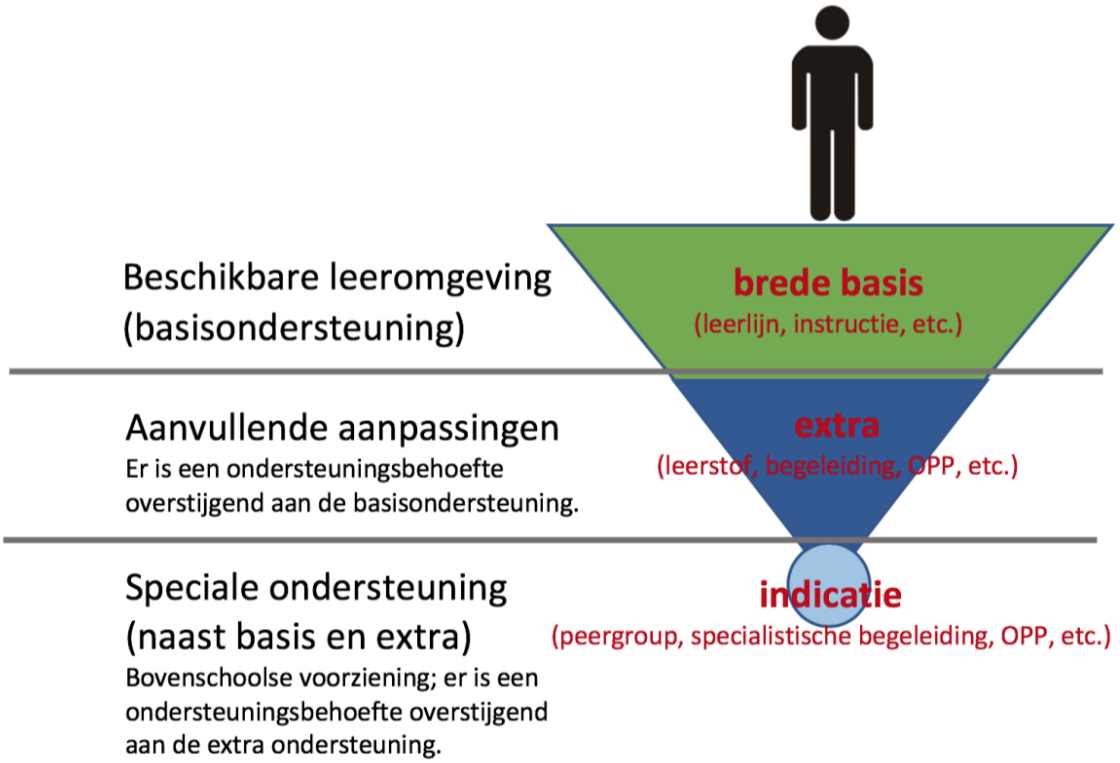

5.1 Missie

Om deze visie te kunnen realiseren, stemmen de belangrijkste samenwerkingspartners (scholen, schoolbesturen, docenten, samenwerkingsverband, gemeente) af en werken ze samen. Het bieden van goed onderwijs, ook aan (hoog)begaafde leerlingen, is de verantwoordelijkheid van scholen, schoolbesturen en docenten. Rust, structuur, duidelijkheid, een uitdagend aanbod en ruimte voor het ontwikkelen van talenten passen in dit aanbod en dragen bij aan de ontplooiing van hoogbegaafde leerlingen. Dit uitdagende onderwijs wordt bij voorkeur in het reguliere onderwijs en thuis nabij ontvangen. Reeds in de basisondersteuning op de scholen dient aangesloten te worden op de mogelijkheden en behoeften van (hoog)begaafde leerlingen. Ook als er sprake is van een ondersteunings- of ontwikkelvraag die voortkomt uit de hoogbegaafdheid van het kind. Mocht een bovenschoolse interventie helpend zijn of noodzakelijk vanwege schaalgrootte, dan wordt steeds de transfer naar de reguliere groep gemaakt. Zo ontstaat krachtig onderwijs voor alle kinderen.

5.2 Doelstellingen

De doelstellingen voor de scholen binnen het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs op Goeree Overflakkee kunnen als volgt geformuleerd worden: (ontwikkeldoelen)

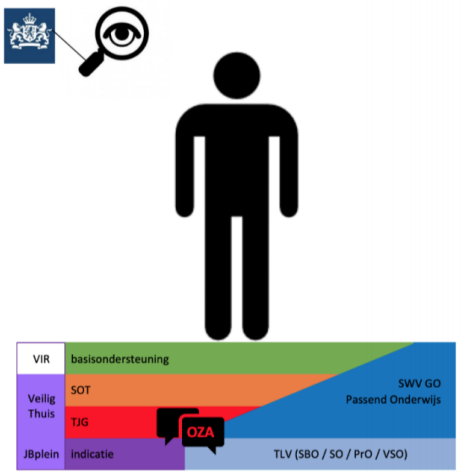

1. Elke school heeft HB-beleid. In samenwerking met de scholen ondersteunt het samenwerkingsverband de scholen met een overkoepelend beleidsstuk. Hierin wordt aangegeven welke missie, visie en doelstellingen en na worden gestreefd. De scholen zelf nemen in hun schoolbeleid op op welke wijze dit wordt vormgegeven binnen de school en het onderwijs- en ondersteuningsaanbod.
2. Elke school heeft aanbod in basisondersteuning en extra ondersteuning. De afbeelding verbeeldt de structuur op welke wijze de basis- en extra ondersteuning binnen het Samenwerkingsverband is opgebouwd.
3. Passend onderwijs staat voor een zo passend mogelijk onderwijsaanbod voor alle kinderen.
   Niet alleen kinderen met een beperking of een leerprobleem, maar ook talentvolle en (hoog)begaafde leerlingen kunnen hiervan gebruik maken. De behoeften van de (hoog)begaafde leerling vallen binnen de basisondersteuning, die elke school moet kunnen aanbieden. Voor deze leerlingen betekent dit bijvoorbeeld, dat de stof compacter aangeboden wordt, dat zij meer verrijkende stof krijgen of versnellen (een klas overslaan). Voor lichte ondersteuning kan een school extra middelen gebruiken, door bijvoorbeeld plusklassen aan te bieden, waar een gespecialiseerde docent het onderwijs verzorgt. Welke ondersteuning de school kan bieden aan (hoog)begaafde leerlingen moet opgenomen zijn in het ondersteuningsprofiel van de school.
4. Elke school kan een HB-specialist inzetten wanneer dit nodig is. Deze specifieke doelstelling wordt ondersteund door alle betrokken besturen. Wanneer er sprake is van kleine scholen kan de HB-specialist op meerdere scholen participeren. De

HB-specialist ondersteunt de scholen bij complexere vraagstukken en problematieken.

5. Leerlingen met extra ondersteuning hebben een OPP. Een programma op maat maken is belangrijk voor (hoog)begaafde kinderen om secundaire problemen, die kunnen ontstaan uit verveling of faalangst, te voorkomen. In dit kader kan er een beroep worden gedaan op de HB-specialist die bij de school betrokken is. Binnen het OPP wordt de ontwikkeling van de leerling gemonitord. Het OPP wordt periodiek geëvalueerd met ouders en de leerling.
6. Leerlingen zijn in beeld en krijgen passend onderwijs. Er dient sprake te zijn van een structurele signalering binnen de school. Naar aanleiding van deze signalering dient er passend onderwijs gegeven te worden aan de leerling.
7. Onderzoek naar een OPDC en indien nodig de opstart hiervan.
8. Participatie in een HB-platform. Een HB-platform draagt bij aan kennisvergroting en kruisbestuiving. Alle betrokken en geïnteresseerde professionals mogen deelnemen aan de HB-platform bijeenkomsten. Deze worden op diverse wijze ingevuld. Het doel van de HB-platform bijeenkomst is kennisvergroting, ophalen van problemen in de praktijk en informatie en kennisdeling.
9. Twee keer per jaar ouderklankbordgroep. Twee keer per jaar vindt er een bijeenkomst van de ouderklankbordgroep plaats. Deze ouderklankbordgroep dient als spiegel om de adviezen van de werkgroep aan voor te leggen. Daarnaast vervullen zij ook een signaalfunctie t.a.v. de scholen en het Samenwerkingsverband. De ouderklankbordgroep beoogt een goede samenwerking tussen ouders, school en het samenwerkingsverband te bewerkstelligen.
10. Geschoolde medewerkers, onder andere door middel van lezingen en specialistische scholing. Deze doelstelling is voorwaardelijk aan doelstelling 3.

Signalering en diagnostiek

6.1 Signalering

Het is van belang om de leerlingen in kaart te brengen die volgens de opvatting van de scholen echt behoefte hebben aan een ander onderwijsaanbod en aan een goede begeleidingsvorm. De eerste fase in het traject van signalering en diagnostiek is het moment waarop een docent of coördinator onderwijsondersteuning signalen opvangt die hem aan het denken zetten over het functioneren van het leerling. Het is belangrijk dat deze signalen op een goede manier worden gerangschikt en geïnterpreteerd. De signaleringsfase kan op verschillende manieren worden doorlopen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een signaleringsinstrument, het leerlingvolgsysteem of een door de school ontwikkelde werkwijze.

6.2 Aandacht bij instroom

Belangrijk is het ook om al bij de intake goed kennis te nemen van de voorschoolse ontwikkeling met betrekking tot een ontwikkelingsvoorsprong. Daarnaast dient er aandacht te zijn voor zij-instroom. Hiervoor zijn de aanmeldformulieren en een intakegesprek met de ouders belangrijk.

6.3 Diagnostiek

Nadat de procedure voor signalering is doorlopen, wordt besloten in hoeverre het wenselijk is vervolgstappen op het gebied van diagnostiek te zetten. Deze fase van diagnostiek vindt intern plaats in de school. Tijdens de fase van diagnostiek wordt informatie verzameld waarmee een nauwkeurig beeld wordt verkregen van een leerling. Uitgangspunt is dat alleen die informatie wordt verzameld die relevant is om uitspraken te kunnen doen over het functioneren van de leerling op school. De scholen gaan er vanuit dat intelligentieonderzoek slechts in een heel beperkt aantal gevallen wenselijk of noodzakelijk is.
Binnen de schoolloopbaan zijn er verschillende aanleidingen te noemen om, in samenspraak met kernteam, het onderzoek naar hoogbegaafdheid te starten. Hierbij zijn de volgende drie aanleidingen belangrijk om te noemen:

- De ouders van een leerlingen hebben de indruk dat hun kind meer-begaafd is of meer uitdaging nodig heeft. Docenten moeten zich hierbij realiseren dat leerlingen thuis heel ander gedrag kunnen vertonen. Er dient op dit punt serieus rekening gehouden te worden met de ouders omdat anders de mogelijkheid ontstaat om vooral de onderpresteerders niet te herkennen als meer-begaafde leerlingen.
- De docent kan op basis van resultaten op methodegebonden toetsen en observaties in de groep menen dat de leerling meer uitgedaagd moet worden.

6.4 Inzet expertiseteam

Wanneer blijkt dat er niet of onvoldoende informatie komt uit de fase van signalering, diagnostiek en verder intern onderzoek, kan in overleg met het kernteam een beroep worden gedaan op het expertiseteam van het samenwerkingsverband.

Op basis van diagnostiek

Er dient in de reguliere lesstof aanpassingen te worden aangebracht om zo toe te komen

aan het verdiepende en verrijkende materiaal. Een goede verrijkingstaak sluit aan op de leer- en persoonlijkheidseigenschappen van (hoog)begaafde kinderen. De taak is intrinsiek moeilijk, vergt grote denkstappen, creativiteit en doorzettingsvermogen, veronderstelt taalvaardigheid voor het goed interpreteren van de instructie, is breed georiënteerd en vraagt een relatief hoog abstractievermogen.

Binnen het compacten en verrijken zijn er twee niveaus:

- De eerste leerlijn. 40% van de oefenstof wordt geschrapt. Dit is bedoeld voor begaafde leerlingen, kinderen met een beperkte didactische voorsprong of leerlingen met een talent op één vakgebied. Het verrijkingsmateriaal is vooral gericht op zelfstandig leren. Het is vooral verdiepend, niet zozeer verbredend.
- De tweede leerlijn. 60% van de oefenstof wordt geschrapt. Dit is bedoeld voor hoogbegaafde leerlingen, kinderen met een grote didactische voorsprong of vervroegd doorgestroomde leerlingen. Het verrijkingsmateriaal is niet alleen gericht op zelfstandig leren, maar ook op zelfverantwoordelijk leren. Het is zowel verdiepend als verbredend.

Vervroegde doorstroming

Onder vervroegde doorstroming verstaan wij het versnellen naar een volgende klas. In de meeste gevallen is de eerste aanleiding dat de leerling thuis of op school aangeeft dat hij zich in de klas verveelt omdat het leerstofaanbod te eenvoudig is. In de fase van besluitvorming rondom al dan niet vervroegde doorstroming dient er onderzoek gedaan te worden waarin alle factoren die van invloed zijn worden meegenomen. Factoren die van invloed zijn, zijn onder te verdelen in drie groepen: leerling, school en ouders.

Huidige situatie

Sinds 2017-2018 bestaat de mogelijkheid om in een of meer vakken versneld examen te doen. Met maatwerk kunnen we meer ruimte bieden aan talentontwikkeling en persoonlijke kwaliteiten van leerlingen. Uiteraard moet een zorgvuldige afweging worden gemaakt of een leerling die een vak versneld wil afronden daartoe kansrijk geacht wordt. Dit document bevat daarom een beschrijving van het selectieproces en de gewenste begeleiding, alsook informatie over de aanpassingen in het PTA en het rooster.

Bij een versneld maatwerktraject kan de leerling alle vakken, min één, versneld volgen. De leerling kan in een of meerdere vakken eerder examen doen dan in het laatste jaar. Versneld examen doen kan vanaf:

- vwo 4
- havo 3
- vmbo 2

Het selectieproces

Het selecteren van een leerling om een vak versneld af te ronden, is een doorlopend en transparant proces met rollen voor mentor, docenten, leerling en ouders.

Bij een leerling die in aanmerking wil komen voor een maatwerktraject wordt gekeken naar:

- het rapportcijfer en het vereiste eindniveau van het gekozen vak;
- prestaties bij de overige vakken;
- motivatie en ambitie;
- studiehouding en -vaardigheden (zelfstandig werken, grotere hoeveelheden stof aankunnen en plannen).

De eerste twee punten bespreekt de mentor met het docententeam van de klas waarin de leerling zit. De overige twee punten bespreekt de mentor met de leerling en zijn ouders aan de hand van een in te vullen gespreksformulier.

Besluitvorming

Het besluit de leerling al dan niet een vak versneld af te laten sluiten, ligt bij de mentor, de betreffende vakdocent, de decaan en de teamleider. Uiteraard worden de adviezen van de overige vakdocenten hierin meegenomen.

Vakken afronden op hoger niveau

Sinds 2017-2018 bestaat de mogelijkheid om in een of meer vakken op een hoger niveau examen te doen. Met maatwerk kunnen we meer ruimte bieden aan talentontwikkeling en persoonlijke kwaliteiten van leerlingen. Uiteraard moet een zorgvuldige afweging worden gemaakt of een leerling die een vak op een hoger niveau wil afronden daartoe kansrijk geacht wordt. Dit document bevat daarom een beschrijving van het selectieproces en de gewenste begeleiding, alsook informatie over de aanpassingen in het PTA en het rooster.

Bij een maatwerktraject volgt de leerling vanaf leerjaar drie (mavo) of leerjaar vier (havo) het programma van een vak op een niveau hoger. Bijvoorbeeld een tl-leerling die voor wiskunde het havo programma volgt, of een havoleerling die Frans op vwo-niveau wil afronden. Slaagt de leerling onverwachts niet, dan doet hij herexamen op het niveau van de oorspronkelijke leerweg - zonder dat dit de leerling een herkansing kost.

Het selectieproces
Het selecteren van een leerling om een vak op een hoger niveau te laten afronden, is een zorgvuldig en transparant proces met rollen voor mentor, docenten, leerling en ouders.

Bij een leerling die in aanmerking wil komen voor een maatwerktraject wordt gekeken naar:

- het rapportcijfer en het vereiste eindniveau van het gekozen vak;
- prestaties bij de overige vakken;
- motivatie en ambitie;
- studiehouding en -vaardigheden (zelfstandig werken, grotere hoeveelheden stof aankunnen en plannen).

De eerste twee punten bespreekt de mentor met het docententeam van de klas waarin de leerling zit. De overige twee punten bespreekt de mentor met de leerling en zijn ouders aan de hand van een in te vullen gespreksformulier.

Besluitvorming
Het besluit de leerling al dan niet een vak op een hoger niveau te laten afsluiten, ligt bij de mentor, de betreffende vakdocent, de decaan en de teamleider. Uiteraard worden de adviezen van de overige vakdocenten hierin meegenomen.

Begeleiding HB-coördinatoren

De HB-coördinatoren werken samen met de coördinator onderwijsondersteuning, teamleider brugklas en teamleider vwo. Mocht het nodig zijn, worden de andere teamleiders uiteraard ingeschakeld. De coördinatoren ondersteunen de medewerkers van het onderwijsondersteuningsteam, coördinator onderwijsondersteuning en docenten op het gebied van hoogbegaafdheid. Ook dragen zij bij aan het vormgeven van de basisondersteuning, maar ook een extra ondersteuning in het kader van hoogbegaafdheid.

De HB-coördinatoren leggen contact met de leerling(en). Zij werken samen met hen, de coördinator onderwijsondersteuning, medewerkers vanuit het onderwijsondersteuningsteam, teamleiders en (betrokken) docenten om een plan van aanpak voor begeleiding te maken. Hierbij wordt gekeken naar de individuele leerling. De begeleiding kan gaan om ondersteuning, versnelling, verdieping of verbreding. De HB-coördinatoren leggen connecties met de juiste begeleiders (expertise binnen of buiten de school). De HB-coördinatoren werken nauw samen met het onderwijsondersteuningsteam. Als er iemand moet meekijken, kan deze persoon worden ingeschakeld, bijvoorbeeld een hoogbegaafdheidsspecialist.

Er wordt aan het begin van het schooljaar een lijst met kandidaten gemaakt en verdeeld onder de HB-coördinatoren. In januari wordt de lijst herzien, mits dit nodig is. Er wordt een lijst bijgehouden waarin staat wat er gedaan wordt of is.

Er bestaat een leerling-/ouderklankbordgroep. Hieraan neemt een/nemen de HB-coördinatoren deel, mits dit past in het rooster. Bijeenkomsten en opfriscursussen worden gevolgd om de ontwikkelingen op de voet te kunnen volgen. Vanaf schooljaar 2022-2023 wordt er een presentatie gehouden voor het personeel door de HB-coördinatoren, in samenwerking met de coördinator onderwijsondersteuning en teamleider(s).